Փոստիջը ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի. — Տարեկան բաժանորդագինն է երկու եւ կես արծաթ Մեճիտ կանխիկ վճարելի, թէ՛ մայրաքաղաքին եւ թէ արուարձանաց եւ թէ՛ գաւառաց համար. — վեց եւ երեք ամսոց համար ալ բաժանորդ կրնդունուի. — Հատը 40 փարայ է, եւ կը գտնուի մասնաւորապես Գահիճ-Գաբռա ջրավաճառ եւ գրավաճառ Ստեփան ադայի խանութը. — Ծանուցմանց տողը 3 դրուշ է մէկ անգամի համար. Աւելի ածած կրկնայ աւելի անգամներու համար.

ՀԱՍՑԷ

Առ Տճօրհն - Տէր Հ. Ս. Ալատաճեան

Կ. ՊՈԼԻՍ

Գալաթա - բազար Նաֆիէի Հան վերի յարկ թիւ 16

ԱՐԱՐԱՏ

درعلیه‌ده بالق بازارنده نافه خانده اوست قاتده

١٦ نومرولی اوطه‌ده {پونچ} غزته‌سی صاحب امتیازی

حبارسوم آلاجاجیان

ADRESSE

H. S. ALADJADJIAN

Directeur du journal Armenien

POUNTCH

16 Nafié-Han, Balouk-Pazar 16

CONSTANTINOPLE

ԹԻՒ 2636 — ԵԱՐԹԱԹ — 1863—1866—1899 ՄԱՐՏ 27

Եաս կը յաւիմք, որ մեր բազում եւ բազմազան ազգասարսափ Թեանց վրայ, առաւելն հարկադրուած եմք՝ հրապարակաւ խընդրել որ՝ Փոստիջի բաժանորդագրուԹենէ հաշիւ ունեցողներն հաճին վճարել անյապաղ, եւ չվնասել 36 տարիներէ ի վեր հրատարակուող ԹերԹի մը . . . . . :

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՋԻ

Առաջարկութիւն մը

ԱնկրաւԹիւն, ապերախտաւԹիւն ըրած կ՚ըլլամք, եԹէ՝ այժմ եւս, որպէս երբեմն, զանգատիմք Թէ՝ գաւառաբնակ ազգայնոց մեծագոյն մասն լքեալ են առանց հովուական խնամոց ու հոգածուԹեան Ամեն. Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարք Հայրն, վարչական ժողովոյ հետ փոյթ ու խնամ տարաւ շատ տեղերը առաջնորդ կամ առաջնորդական տեղապահ հաստատել եւ դանգատները բառական նուազեցնելու համար, եւ անձամբ կը շարունակէ այդ փոյթին ու խնամքին։

Եւ եթէ կան տեղերը, յորս առաւելն մեր ազգայինք կրօնական ու կրԹական հոգածուԹենէ զուրկ կը մնան, դիւրաւ քալ ԹէՆորին բարձր ՍրբազնուԹեան խորին ուշադրուԹեան առարկայ եղած են, եւ կը ջանայ՝ գեռ եւս այն վիճակին մէջ չձգուելու մեր այդ ազգայիններն. մանաւանդ ա՛յն ընդարձակ տեղերն, յորսմ բնակուող ազգայինք շատ ու չքեղ կեանք չա՛տ են՝ կրօնական, կրԹական, աղքատասիրական զանազան փայլուն ու չքեղ հաստատուԹիւններով, եւ բառական չպղտած են ու կը չպղտին։

Բառական պարագայիւք մեղ ծանօթ եղող այս վիճակն կը հարկադրէ ցմեզ՝ խոնարհաբար առաջարկել Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, որ վարչական ժողովոյ հետ խորհրդակցուԹեամբ եւ կայսերբառական հաստատուԹեան հաստատուԹեամբ, գէթ առժամայ հոգեւոր հովուուԹիւն մը հաստատուի այդ ընդարձակ տեղերու ազգայնոց համար, զոր ծանրանայ՝ բանիբուն ու խղճամիտ եկեղեցականի մը ընտրուԹեամբ, պայմանաւ որ չընչացքն ամէն ուրեք, եւ առձեռն անհնայ նուԹական կարօտուԹիւն մ՚ալ։

Աւելորդ եւ անօգուտ չեմք հաստատելու՝ այս առԹիւ միանգամայն առաջարկել, որ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն հրամայէ առաջնորդաց, առաջնորդական տեղապահ հայ ու ազանհաւոց, որ եղեռն չըջադարձել այցելել երեսց վիճակին մէջ գտնուող դիւղաքաղաքներն, դիւղերն, մանաւանդ հեռաւո՛ր դիւղերն, եւ հոգան մասնակարապետն անոնց կրօնական ու կրԹական անհրաժեշտ պէտքերն։

Շա՛տ պէտք են այս չրջագայուԹիւնք, այս այցելուԹիւնք, որովհետեւ՝ ինչպէս յայտնի է՝ օտարականաց չրջագայուԹիւնք, այցելուԹիւնք չատցած են վերջին ժամանակներս։

Հուսկ ուրեմն կ՚անցնիմք ընդհանրապէս խնդրել մեր եկեղեցականներէն, - արքեպիսկոպոսներէ, եպիսկոպոսներէ, վարդապետներէ, - որ օժանդակեն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր՝ որպէս կը պահանջէ երեսց նուիրական ուխտն ու կոչումն, դիւրացնեն Նորին բարձր ՍրբազնուԹեան գործն, եւ վերջ տուն ա՛յն ընդհանրական գանգատանաց ու դժգոհուԹեանց ԹէՆ՝ եկեղեցականք չեն կատարեր իրենց պարտքն ու պաշտօնը։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՋԻ

ՎԷՆԻՐ-ՔԼՕՓՐԻՒ, 11 մարտ 1899։ — Գիւղաքաղաքս՝ Մարզուանու հիւսիսային կողմն՝ դեղեցիկ դիրքի մի վերայ կառուցուած է. օդն եւ ջուրն քառական մաքուր են, միայն առնուազ ժամնակ բնակչաց չատերուն վրայ յաճախակի ջերմնոտուԹիւն մի կը տիրէ։ Բնակիչք 4-5000ի կը հասնին, որոց մեծագոյն մասն մահմետական են։ Հայք հազիւ 200 տունի չափ են, որոց մէջ 30 տունն միայն բողոքական են, որոնք առանձին ժողովարանի մը եւ դպրոց մ՚ունին։ Լուսաւորչական հայերն ալ ունին առանձին եւ բառական մեծ ու քարաշէն եկեղեցի մը, որ երջանկայիչատակ Հանգուցեալ Յակոբոս Սրբազանի ժրաջան աշխատուԹեամբ կառուցուած է, բայց եկեղեցւոյ կողմնն օդն մի քիչ լաւ եւ առողջարար չլինելուն պատճառաւ, այդ կողմնն բնակիչներն բոլորն ալ գիւղաքաղաքիս ուրիշ տեղերն գեղեցիկ օդ մ՚ունեցող տեղերը եկած են, որով այժմ եկեղեցին քահանային համար միայն կարգադրեալ եւ յատկացուցեալ վիճակի մէջ է։ Սոյն դպրոցն չատ տարիներէ ի վեր նուիրական անձերէ կամ ինչ հանգանակուԹեամբ չանի՞նալով՝ գաւառի ամնականներն ժողովրդն անձամբ իւր քսակէն կը հայթայթէր. այս պատճառաւ ալ տակաւ փակման կ՚ենթարկուէր։ Այս անպատեհութեանց վերջ մը տալու համար եղբէ վարդապետն՝ որ յետոյ ի Տրապիզոն վախճանեցաւ՝ մի քանի տարիներ յառաջ տեղւոյս Հայ հաստատակութեան մէջ 200 ոսկւոյ չափ հանգանակուԹիւն մի հաւաքած էր, բայց այդ հանգանակուԹենէն 100 ոսկին միայն լինքն անձամբ գանձելով դպրոցին համար կալուածներ գնուած էր, որոց տարեկան եւ կամուան հազիւ 13 ոսկւոյ կը հասնէր, որ անբաւական էր նոյն իսկ դաստատուի մը ամնականն հոգալու։ Տեղւոյս ազգայնոց խընդրանօք անցեալ տարի ապրիլ 18ին Գեր. Տ. Նիկողայոս առաջնորդական տեղապահն Մարզուանէ իւր հետ բերելով դաստատուԹիւնէն Եփ. Սիմանեանն, բառական ժամնակէ մ՚ի վեր անիետամ եւ փակ մնացած դպրոցիս վերաբացն կարգադրեց եւ բացաւ։ Արդ 100ի չափ աշակերտներ այն ազգային դպրոցն կը յաճախեն։ Նորին ԳերապատուԹիւնն՝ ապրիլ 18ի գալուստն ժամնակ, ժողովրդեան խրատելով, քարոզուԹեամբ եւ սիրալիր յորդորներով դանձից եղիչէ վարդապետի հաստատած հանգանակուԹենէն մնացորդ 30 ոսկւոյ չափ դումար մը, եւ ներկայ տարուս յունուարի մէջ դարձեալ առանձին այցելուԹեամբ մը նոյնպէս իբր 30 ոսկւոյ դումար մը հաւաքեց։ Այժմ 100 ոսկւոյ չափ պատրաստ դումար մի կայ, եւ այդ դումարով դպրոցին համար կալուածներ պիտի գնուին. բայց առաջ՝ ժողովրդեան վրայ մնացեալ 100 ոսկւոյ չափ պանձելի դրամներն ալ կան, եւ մինչեւ որ այս առաջներն գանձուին եւ դպրոցին եկամուտներէն ըստ բառականի ապահովուին, ժողովրդեան մէջ դպրոցին համար հանգանակուԹիւն մ՚ևս հաստատուելուցս չատ բանի մը փարայ վճարելու պայմանաւ։ Գեր. Տ. Նիկողայոս վարդապետի հնարիւ այժմ դպրոցն նախկին անձուկ վիճակէն ըստ բառականի ազատելով, բառական լաւ դիրք մը ստացած է, այնպէս որ կրնայ երկու դասատուներու ամնականներն հայթայթել։ Այս դպրոցին բարձրագոյն դասընթացքն առանձին ծրագրով մի չորս տարուց չրջաններու վերածուած է. ըստ այմ՝ առաջին կարգի աշակերտք այժմ Բ. տարուց չրջանին մէջ են, եւ կ՚ուսանին — Հայերէն՝ քերականուԹիւն, ԹուաբանուԹիւն գործնական, աշխարհագրուԹիւն, քրիստոնէական նախնական, նախատարրք քնարական եւ քնապատմական գիտուԹեանց. — Տաճկերէն՝ կիւլեաէմլէի ընթերցուածն հանգերձ ԹարգմանուԹեամբ. — Գաղղիերէն՝ քերականուԹիւն Էմիլ Օգոդոյ, հայկ։ — Տեղւոյս ընդհանուր Հայ հասարակուԹիւնն վերջերս գեր. Հօր կրկին այցելուԹեամբ կատարած խղճամիտ պաշտօնավարուԹենէն խիստ գոհ մնացած է, եւ այս մասին՝ իբրև բոլորին կողմանէ՝ մեր խորին եւ անկեղծ երախտագիտուԹիւնն կը մատուցանեմք Նորին ԳերապատուԹեան։ Երանի՛ ԹէՆ ամէն վիճակներու մէջ ևս անպակաս լինէին այսպիսի խղճամիտ հովիւներ, որոնք միայն կարող պիտի լինին ազգային գործոցներն եւ եկեղեցիներն կանգուն պահել։ Հուսկ ուրեմն պարտ կը համարիմ խորին երախտագիտուԹիւն յայտնելու տեղւոյս ընդհանուր Հայ հասարակուԹեան, հարկ եղած միջոցին ցրցուցած կրօնասիրուԹեան եւ առատաձեռնուԹեան համար։ Դրիգոր Գ. Սհօղոմհզեան

ԽԱՐԲԵՐԴ-ՄԷԶՐԱՆ, 11 մարտ 1899։ — Խարբերդի ԻՂՄԻ գիւղի բնիկ եւ Մէզրա՛ա բնակող ու ինքզինքը փառաբան ձեւացնող — յարանուան ներքեւ Աբդուլհալճի — Գրիգոր Պաղտասարեան անուն անձը՝ որ այժմ կը գտնուի Ամերիկա, պարտաւորուած եմ սորա անցեալ կեանքի եւ յառի ընթացքներու նկարագիրն ընել, որպէսզի ճանչնան մարդիկ ԹէՆ՝ սա իբր մարդկութեան պահանջումներէն չա՛տ եւ չատ հեռի մնացած է։ Գրիգոր Պաղտասարեան ԻՂՄԻ գիւղին գաղթելով եկած կը բնակէր Մէզրաա մէջ (ՄէմուրէԹիւլ-Ազիզ), մանաւոր գործ մը կամ արհեստ մը չ՚ունէր, աղճատաբար Թուրքերէն կարդալ գիտէր եւ օրինաւոր գրել ոչ՝ բայ ի սրզուհայներէ։ Երեսուն տարիներ առաջ՝ երբ Խարբերդ չ՚ունէր իւր առաջնակարգ փառատարանները կամ իւր գիտունները, սա կը նեռուէր հրատարակ, եւ ինքզինքը տաճկագէտ երեւցնելով պարզամիտ ժողովրդը խաբեպատեհութեամբ մը իրեն կը գաշէր՝ անոնց գաւառը տեսնելու համար, քահանին կը շորթէր եւ կոկորդը կ՚անցուներ՝ առանց իրաւունք մը գատ մը կերնալ պաշտպանելու։ Իւր մնացեալ տարի հանճարովը ժամնանակ մ՚այսպէս ժողովուրդը կեղեքելէ յետոյ յայտնեցաւ վերջապէս տան եւ կալուածոց տէր ըլլալ. տակաւին երբ տեսաւ ԹէՆ առաջնակարգ իրատագիտներ յերեւան եկան եւ ժողովուրդը ղոց սորա պատրաստութիւնը, հեռացաւ իւր մտքէն. այս պարագային նկատելով որ անկարող կը գտնուի այլ եւս ժողովուրդը մ՚եւ ևս կանտակատ մ՚իւր Թակարդը ձգելու, նկատելով որ պարելու միջոցը իրեն համար հետզհետէ կը դժուարանայ, նախ նաեւ Հայ հասարակուԹիւնն վերջերս գեր. Հօր կրկին այցելուԹեամբ կատարած խղճամիտ պաշտօնավարուԹենէն խիստ գոհ մնացած է, եւ այս մասին՝ իբրև բոլորին կողմանէ՝ մեր խորին եւ անկեղծ երախտագիտուԹիւնն կը մատուցանեմք Նորին ԳերապատուԹեան։ Երանի՛ ԹէՆ ամէն վիճակներու մէջ ևս անպակաս լինէին այսպիսի խղճամիտ հովիւներ, որոնք միայն կարող պիտի լինին ազգային գործոցներն եւ եկեղեցիներն կանգուն պահել։ Հուսկ ուրեմն պարտ կը համարիմ խորին երախտագիտուԹիւն յայտնելու տեղւոյս ընդհանուր Հայ հասարակուԹեան, հարկ եղած միջոցին ցրցուցած կրօնասիրուԹեան եւ առատաձեռնուԹեան համար։ Դրիգոր Գ. Սհօղոմհզեան

ԽԱՐԲԵՐԴ-ՄԷԶՐԱՆ, 11 մարտ 1899։ — Խարբերդի ԻՂՄԻ գիւղի բնիկ եւ Մէզրա՛ա բնակող ու ինքզինքը փառաբան ձեւացնող — յարանուան ներքեւ Աբդուլհալճի — Գրիգոր Պաղտասարեան անուն անձը՝ որ այժմ կը գտնուի Ամերիկա, պարտաւորուած եմ սորա անցեալ կեանքի եւ յառի ընթացքներու նկարագիրն ընել, որպէսզի ճանչնան մարդիկ ԹէՆ՝ սա իբր մարդկութեան պահանջումներէն չա՛տ եւ չատ հեռի մնացած է։ Գրիգոր Պաղտասարեան ԻՂՄԻ գիւղին գաղթելով եկած կը բնակէր Մէզրաա մէջ (ՄէմուրէԹիւլ-Ազիզ), մանաւոր գործ մը կամ արհեստ մը չ՚ունէր, աղճատաբար Թուրքերէն կարդալ գիտէր եւ օրինաւոր գրել ոչ՝ բայ ի սրզուհայներէ։ Երեսուն տարիներ առաջ՝ երբ Խարբերդ չ՚ունէր իւր առաջնակարգ փառատարանները կամ իւր գիտունները, սա կը նեռուէր հրատարակ, եւ ինքզինքը տաճկագէտ երեւցնելով պարզամիտ ժողովրդը խաբեպատեհութեամբ մը իրեն կը գաշէր՝ անոնց գաւառը տեսնելու համար, քահանին կը շորթէր եւ կոկորդը կ՚անցուներ՝ առանց իրաւունք մը գատ մը կերնալ պաշտպանելու։ Իւր մնացեալ տարի հանճարովը ժամնանակ մ՚այսպէս ժողովուրդը կեղեքելէ յետոյ յայտնեցաւ վերջապէս տան եւ կալուածոց տէր ըլլալ. տակաւին երբ տեսաւ ԹէՆ առաջնակարգ իրատագիտներ յերեւան եկան եւ ժողովուրդը ղոց սորա պատրաստութիւնը, հեռացաւ իւր մտքէն. այս պարագային նկատելով որ անկարող կը գտնուի այլ եւս ժողովուրդը մ՚եւ ևս կանտակատ մ՚իւր Թակարդը ձգելու, նկատելով որ պարելու միջոցը իրեն համար հետզհետէ կը դժուարանայ, նախ նաեւ մեծագոյն Թէ պատրաստ ներքեւ ընկճեալ օրքան գոր պիտի Թըշուառանայ իւր վիճակը, ահա այս նկատումներով որոշեց երթալ Յունաստան, իւր գաւակաց մօտ, եւ անցեալ 1896 ապրիլ 1 Թուականէն գէպ ի Զմիւռնիա ճանապարհորդելու մտօք անցագիր առնելով Թողուց իւր կալուածները իւր պարտուց փոխան եւ դիս փոխանորդ կարգեց, որպէս զի ես պահանջել հարկէն ծախերը ու իւր այլոց ունեցած պարտուց եւ արքունական մնացորդ տուրց վճարումը։ Մեկնելէն յետոյ կը ժամանէ Զմիւռնիա, և անտի կ՚երթայ Յունաստան, հոն իւր կեղծ ապահով խօսքերով կը խաբէ Ամերիկացին, ըսելով ԹէՆ՝ Տաճկաստանի հայերը վերջին Թշուառութեան մէջ են, անոնց օգնութեան ձեռք կարկառել պէտք է, և այս մտօք իւր երեց որդին իրեն գործիչ ընելով՝ ընտանեաբուս, գահլիճներու մէջ անդգ կերս լեզուով առնախօսութիւններ կընէ, և յանուն Թուրքիոյ Հայոց՝ դրամներ կորզելով կ՚ելլայնէ։ Տեղւոյն գաղթական Հայ ժողովուրդը ծանօթ լինելով սորա խաբեական գործոյն և լարած մեքենայութեան՝ հեռի կը մնայ, միայն բազմաքական ժողովուրդը կը մնայ, վասն զի ինքը բողոքական եղբարց անդամներէն էր, տարիներ առաջ ուրացած իւր մայրենի լուսաւորչաձին Ս. Եկեղեցին և բողոքականութեան յարած։ Մեք՝ որովհետեւ չկրնայի փոխանորդ կարգուած էինք կառավարական Շերիի դատարանի պաշտօնաթղթով՝ կը սպասէինք է դիպող պատրաստի ծախել իւր կալուածները և վճարել պարտուց, և ահա պատրաստ հարկադրուց մեզ ձեռնարկել գործոյն և վաճառելու. խնդիրը վերջացնել։ Աբդուլհալճի Պաղտասարեան՝ չ՚գիտեմք ԹէՆ՝ ինչ նկատումով մեզ դէմ կը գժտի և կարգ մը վայրահալումներ կ՚ընէ, վասակ մ՚ըլլալու փորձը կ՚ընէ՝ վճռաբար մեզ, և այս վատ ու չար կերպը յատուկ տանելու համար սպառնական նամակներ ու այլ և այլ դրութիւններ կը տեղայ, ինչպէս օրեր առաջ փոխադրով իւր և որդւոյն կողմանէ առորագրուած երկու դրութիւններ, որոց ներբիտակուած էին երկու տպօրինակ ԹերԹեր, բայց մենք դգալով իւր գաւադրութիւնները, անմիջապէս նոյն վաստակաւոր ԹերԹեր յանձնեցինք հեռագրատան վերատեսչին ուշադրութեան, զորս յետ քննելոյ յանձնեց Մհարիքի տեղապահութեան։ Մեք ներկայանալով Մհարիքի, բանի ըներանոյ բացատրեցինք երեց վիճակը, և մեր անպատեհութիւնը

ԺԳԺՎՍՆ ԴՎՑՈՆՃՈՆ

Ծանր հիվանդությունից հետո ես ուզում էի մի քանի շաբաթ հանգստանալ, բայց ստիպված եղա ամենաանհրաժեշտ գործերս կատարելու համար Երևան գալ։ Ես ուզում էի նաև տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։ Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։

— Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։ Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։

— Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։ Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։

— Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։ Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։

— Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։ Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։

— Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։ Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։

— Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։ Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։

— Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։ Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։

— Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։ Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։

— Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։ Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։

— Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։ Ես ուզում էի տեսնել իմ հին ընկերներին, որոնց հետ ես ապրել եմ ամենաերջանիկ տարիները իմ կյանքում։

ուրբակաց դլուխը պիտի պանուի՝ արտաքին պարծոց նախկին նախարար Թուրհան փաշա։

— Կըսուի թէ՝ նահանգապետ մէջ հայանգական հրամանաու բացուելիք որբանոցներուն համար Բ. Դըրան հարցմանց պատասխանները են երջուած՝ Սըվազի, Պիթլիսի ու Վանայ կառավարութիւնք, և արդ կը պատրաստուին չինուելիք որբանոցաց ծրագիրը։

— Կայսերական հրամանաու դաբէնալ պատուիրուած է կառավարիչ ու կառավարչաց, որ հոդ տանին ամէն կարգի ժողովրդոց բարեաց յարաբերութեան ու անդորրութեան համար։

— Անգլիական լրագիրք մանակէ մը ի վեր կը հրատարակեն թէ՝ Վանայ նահանգի Հայերը վերջին ատենս թշուառութեան մէջ կը գտնուին, և մինչև դեռ անօթութենէ մեռնողներ ալ կըլլան՝ տեղական կառավարութիւնը անհոգ ու անտարբեր է։ Սերվիթի թուղթը լրագիրը կը հերքէ այդ լուրերն, ծանուցանելով թէ յիշեալ նահանգի մէջ քանի մը տեղեր արմտեաց նուազութիւն ըլլալն անուրանալի է, բայց կառավարութիւնը լսելուն պէս այս տարուոյ համար ուտելիք և առաջիկային համար սերմնոյ արժանի քանակ տուաւ։

— Իգտամ կը գրէ թէ՝ գրաչարները, լրագրի ցրուիչներն ու չէյնն դրամագլուխ այսուհետև կարգ մը արհեստաւոր համարուելով՝ տարին անգամ մը 3 դրչ պիտի վճարեն արտօնագրի (թէդքէրէ) համար։

— Մայրաքաղաքիս պուդջար դործակատար անուանուելէ ի պ. Սըրմաճիէֆ՝ փոխանակ պ. Մարդոճիի։

— Ծունայ Պատրիարքարանը՝ եկեղեցական պաշտօնավարութենէ գադարման և վանքի մը մէջ ապաշխարութեան դատապարտուց Ֆիլարէթոս անուն եկեղեցական մը, որ վանքի մը կենքը կեղծելով Աթէնք փախած և անտի Պատրիարքարան դրկուած էր։

— Ծունայ Պատրիարքարանը որոշեր է՝ 20 լիրայէ աւելի ամսաթոշակաց 100ին 5ը դէղչել։

— Խասգիւղի մէջ, Մանուկ անուն երիտասարդ մը՝ 30 տարեկան, կօչկակար, տանը մէջ ինքնինքը կախեր է։ Իսկիւ տարի մէջ ալ Գրիդոր անուն մէկը ինքնասպան եղած է՝ հորը նեղութենէ։ Առաջինը կախուելէ առաջ գանակով վիրաւորեր է ղինքը, և երկու տարի առաջ խելագարելով՝ հիւանդանոց դրուելը և ապա արձակուելը է։

— Մայրաքաղաքիս աւտարիացիներ հիւպատոսարանի դատարանի նախագահին կինը՝ ժանտաւենդի հիւանդութենէ մեռեր է. սակայն տակալի եղած է մնալը, որովհետև ամուսնոյն բայսկայութեան առեն սեզանին վրայ անոր թողած ածելով մարմնոյն չատ կողմերը վիրաւորեր է։

— Գօնէաբօնատոս ազ լ'Էմփրագրի տնօրէն Նօլիսքի, որ անցեալ շաբաթ օր մայրաքաղաքս եկած և Բերա Պրիմիօլ պանդոկն իջած էր, նոյն գիշերը յանկարծ հիւանդացեր, և մինչև բժշկի գալն մեռեր է։ Ընտանիքն երկաշարաթի մարմինը տեղը վիժեցնած ուզեր է։

— Էնկլիւրիի մէջ Գարաման բուսած պանդոկի կոմիերը լեփ ու վայտաշէն խանութներուն մէջէն հրդեհ պատահելով անցեալ ուրբաթ գիշեր, երեք թաղ վրայ տաբածուեր, Ուրիանճըլար պանդոկը՝ մատամբ, Ապաճըլար ու Զուգուր պանդոկները՝ ամբողջովին, և ասոնց չրջակայ 180 խանութներ ալ եր են։ Հետևեալ օրը ժամը 3ին առնըսուեր է հրդեհին առաջքն։ 3-6 հազար լիրայի ապրանք պարունակող վաճառատուներ դոց ալ եր են։ Բազմաթիւ ընտանիքներ թշուառացեր են։ Բոլոր ջնջուած՝ 100 հազար լիրա կը կարծուի։ Ծանօթ վաճառականներէն Պ. Լուիզի և Մաղըմեան Օննիկ ազգայի վաճառատուն ալ ամբողջովին հրոյ ճարակ եղեր են։ Այրուած չէնքերուն չա՛ք քիչը ապահովագրուած էին եղեր։

— Տիարպէքիրի Սաթի գիւղի մէջ Ծովհաննէսեան Սիմոնի տունը գիշեր ատեն փլեր, և փլատակաց տակ մեռեր են Սիմոնի կինն ու երկամեայ մանկիկն։

— Թէրճեմանը - Հադիգաթ թուղթը լրագիրը կը հրատարակէ թէ՝ Նօվօյէ Վրեմիա ռուս լրագիրը գրած է որ՝ Օսմանեան կառավարութիւնն այս օրերս մեծ չանքեր կընէ երկրին նահանգաց պարզացման և ժողովրդեան անդորրութեան ապահով պահպանութեան։

— Պիթլիսի նահանգի Սասուն գաւառակը, կայսերական հրամանաւ՝ առաջին ատենի փոխկառավարչութիւն եղաւ, և մահմետականաց համար կրթական ու կրօնական վեց չէնքեր պիտի կառուցանին գաւառակին մէջ։

Պատուանշան, Աստիճան եւ Պաշտօն։ — Գերագոյն խորհրդոյ անդամ կարգեցաւ՝ արտաքին գործոց պաշտօնատան առեւտրական ղեկանի օրբագրիչ Նուրի պէյ՝ Ուլսոյի առաջին աստիճանաւ։ — Զորրորդ աստիճանի Մէճլիսէյ՝ Իզմիրի պարսկական գործակատարի Թարգման Վահան էֆէնտիի։ — Քէրքիւքի կառավարչութիւնն՝ Սուլտանզարի գայմագամ Նիւզհէթ փաշայի։ — Նիկոսէի կառավարչութիւնը՝ Պարթիզնի գայմագամ Գէքիր Քեամի էֆէնտիի։ — Կրթական ժողովոյ անդամակցութիւն՝ մաքսային խորհրդոյ անդամներէն Գէքիրզատէ Մէհմէտ Վէլիէտտին պէյի։ — Մաքսային խորհրդոյ անդամակցութիւն՝ Եուսուֆ Ալի պէյի։ — Ուլսոյի երկրորդ աստիճան՝ տիկնայք ու աղջոց յատուկ (Հանըմլարա վէ Զօճուգլարա մահսուս) լրագրոց պրոօնատուր Իսկէլ Հագոզը Մէհմէտ Թահիր պէյի։ — Իմմէյազ արծաթ չքադրամ՝ Պուլղարիոյ երեսփոխանական ժողովոյ անդամներէն Նահեա Նաֆիզ փաշայի։ — Արուեստից չքադրամ՝ Խարբերդի ապարանի դրաշարապետ Հաճի Շիւքրի էֆէնտիի։ — Վճռաբեկ դատարանի ընդհանուր դատախազի օգնական կարգեցաւ Թահիր Բըֆգի էֆէնտի, որ երեսնի վանայ ու Պիթլիսի նահանգաց դատական քննիչ էր։ — Բազիայի աստիճան՝ ի կէլիսօլու եղմատական պաշտօնատան փաստաբան ԶընարեանԴատապար էֆէնտիի։ — Սաձէյի աստիճանի Օսմանկէ՝ Հունգարիոյ առեւտրական նախարար Պ. Հանձէի։ — Սիւրուզի կառավարչութիւնն՝ Խորինկի ու Սկլաճիկի նահանգաց դատական քննիչ Ճէմալ պէյի։ — Հալէպի նահանգի Բաղարճըգ գատաւակի գայմագամութենէն՝ Սալի Բէյզա էֆէնտիի։ — Երկրորդ աստիճանի Մէհկեմէյ՝ Երուսաղէմայ Միւֆթի Թահէր էֆէնտիի։ — Երկրորդ աստիճանի Օսմանկէ՝ Տրապիզոնի երեւելիներէն Նէմիպատէ Շիւքրի ու Հաճի Օսման էֆէնտիներու եւ ասոնց եղբայր Թահսին փաշայի։ — Երրորդ աստիճանի Մէճիտիէ՝ Գաթամունիի վարչական ժողովոյ անդամ Նեբէն Սալիմ էֆէնտիի։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Կ. Պոլիս. 27 Մարտ. 1899

Օսմանեան Բանկ	24-35
Րուսկիի Երկաթուղի Ֆրանգ	117-87
Թրամուէյ	Լ. Օ. 870-04
Մէճիտիէ	108-04

Օսմանեան լիրան 100 դրուշկ

Մէճիտիէ	95-30
Հինգոյ	102-00
Վեցնոյ	102-20
Րուպլի Թղթադրամ	8-54
Ռուսիոյ Բոլ.	90-54
Գաղղիական լիրա	87-15
Անգղիական »	109-34
Գրեմիզ	51-10

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտոնի մէջ ղրոյց կայ և գիր թէ՝ Անգղիոյ ու Ռուսիոյ մէջ հաստատեալ պայմանագրութիւն մը կը տրամադրէ պահպանել Զինաստանի ամբողջութիւնը։

= Աւստրիոյ կայսրուհւոյն մահուանէն քիչ օր առաջ հրատարակեալ թէ՝ կայսրն որոշած է ամուսնանալ ի մօտոյ։ Ահա այս օրերս դարձեալ յերևան ելած է ղըղ լուրն։

= Հունգարիոյ բանակին թըշնամանօգներն աւելցնելու արտօնութիւնն տալիքին Աւստրիոյ կայսրը։

= Քիա-չէուի (Զինաստան) կղզիները չրջապատող գերմանացի ապային մը և անոր ընկերը թարգմանին ու երկրացաւին վրայ 100ի չափ չինացիք յարձակեր են, բայց 12ը ապանուելով ու 20ը վիրաւորուելով՝ ատիպտիր են եղեր քաշուիլ։ Չինացիք գերմանացի կրօնաւոր մը լեռը տարեր են, սակայն գերմանական զօրաց դուռ մարտակ մը յայղալը կ ազատել։

= Ամերիկայի Միսիսիպի գետին վրայ երթևեկող Րօուէնա-Լի անուն շոգենաւուն կաթսան պայթելով՝ շոգենաւն երկու կտոր եղեր ընկղմեր է խոկոն, բայց մէջի 45 մարդոց միայն երկուքը խեղդըուեր են։

= Աւստրիոյ Լոյտ անուն շոգենաւային ընկերութիւնը՝ անցեալ տարի, նախորդ տարուոյ հասոյթին հետ բաղդատմամբ՝ 111892 ֆիօրին աւելի հասոյթ առած ըլլալով՝ որոշեր է 80 ֆիօրին չհասցուցած տալ։

= Ռուսիոյ կառավարութիւնն որոշեր է այսուհետև բարձր տուրք աչնուլ՝ օտար երկիրներէ Ռուսաստան ներածելու արծաթեղէններէ։

= Անուանի բաբերատ հանդուցեալ Սինկրոսի ամուսնին ու կինը՝ իր բաժինն եղող ժառանգութեան բոլոր դումարը, 300 հազար լիրա, Աթէնքի մէջ ղրկ բերելու համար պիտի նաւերկ եղեր։ Այդ ու կին՝ բարեդործութեան ու առատաձեռնութեան տիպարներ . . .։

= Լոնտոնի մէջ, կին մը 3 աղջկով և 4 մանչ մկաեղ ծներ է, բայց աղջկանց մին ծնելէն քանի մը ժամ ետքը մեռեր է։

= Ռուսիոյ ազնուական ընտանեբէ կոմսուհի մը, Վիանով անուն, գեռատի այրի մը, Պէրն (Զվիցերի) դացեր, սպասաւորին հետ՝ որ գեղեցիկ երիտասարդ մ'է եղեր, ամուսնացեր և որոշեր է Պուկարիոյ մէջ բնակիլ՝ յատկապես գղեակ մը գնելով։

= Զվիցերիի հանրապետութիւնն ալ որոշեր է բարեկարգել բանակը, և նորահնար արտադարուած թնդանօթներու վերաձեւ թնդանօթները։

= Անգղիոյ մէջ հանդանակութեան սուման բացուեր է՝ Ռուսիոյ սալատանչ ժողովրդեան համար։

= Անգղիացիք Սիերիկէի նեղուցը 30ի չափ քաղաք ու գիւղ այրեր են՝ ընդիմներուն հետ պատերազմելու առեն։

= Ռուսիոյ կառավարութիւնը ամենայն վստահով կը չարունակէ Զինաստանի մէջ իր վաճառականաց դրաւած երկիրն (Բօրթ-Արթիւր) ամրացնելու աշխատութիւններն, առանց կարևորութիւն տալու մեծագումար ծախսաց, այլ փափաքելով որ անտեսի վիճակի մէջ գտնուի այդ երկիրն։

= Նիւ-Եորքի մէջ տոքթոր Թրեհեբրիկ անուն մէկը ապազդացան ա՛յնպիսի գիւտ մ'ըրեր է, որով միայն մէկ հոգի պիտի կընայ եղեր մէկ վայրկեան մէջ 6000 օրինակ տպել։

= Լոնտոնէ կը գրեն թէ՝ Անգղիոյ ու Գաղղիոյ մէջ անթել հեռագրով հաղորդակցութեան փորձերն կատարելագոյս յաջողեր են, և այսուհետև երկու երկրաց մէջ չպիտի գործածուին հեռագրական թելերը։

= Գերմանիոյ կայսրը, նախարարապետ Հօհենլօհէ իշխանի ծնընդեան 80րդ տարեդարձի առթիւ, երբ ի գիմաց համային Գերմանիոյ՝ չնորհատորութեան դիրուղներ է իշխանին, և գոհութիւն յայտներ է՝ իր բարւոք պաշտօնավարութեան համ. Հայրենիս ու վեհապետն ամենակատարեալ հաւատարմութեան համար։

= Հալէպցոյ կայսրը՝ինքնագիրը նամակ մը բաղում ընծաներ դրկեր է Ռուսիոյ կայսեր։

= Ծանիմաքային թագաւորին ծննդեան 81րդ տարեդարձի հանդէսը կը կատարուի այս օրերս։ Աղջիկներն՝ Ռուսիոյ կայսեր մայրըն, Անգղիոյ թագուհւոյն գահաժառանգին ամուսին իշխանուհին, և այլ այս կարգի անձինք ընծահատուել կ'երթան։ Տակաւին քիչ օր առաջ սուդ բռնած էր ամուսնոյն մահուան վրայ։

= Լիվըրբուլի մէջ անցեալ շաբթու կատարուած ձիարշաւի մրցման առաջին պարգեւն՝ 500 լիրա, Ուիլամ անուն մէկը չահեր է, և այդ պարգեւէն զատ՝ քաղաքին ևս լեւելիք 2000 լիրա հասոյթը տուեր են Ուիլեամի, որ անշուշտ մեծ ուրախութեամբ վերադարձած է հանդիսասէրներն՝ մէկ ժամու մէջ 2500 լիրայի հարստութիւն առանալով։

= Հռչակաւոր հրեայ սեղանաւոր վախճանելով՝ Հիրշի ամուսինն՝ որ բազմամանօթ է բարեդործութեամբ և ժամանակի մը հետ հիւանդացած էր, Փարիզի մէջ մեռեր է։ Կը հաստատեն թէ՝ դատարկներ կատած է զանազան երկրաց հրեայ վարժարանաց և բարեգործական հաստատութեանց համար։

= Անգղիական Սթէյլա անուն նաւն՝ թանձրամած մշուշի մը ժամանակ Մանչի ծովուն մէջ ձէրսէյ կղզւոյն մօտերը ընկղմեր, և 80ի չափ մարդիկ անընդոստոյղ եղեր են։

= Զինաստանի կառավարութիւնը բազում զօրք կը հատաքէ, և մայրաքաղաքին հիւսիսայինկողմանց դաշտերուն մէջ կը բանակեցնէ։

= Իբրև հետաքրքրական ծանօթութիւն կը հրատարակուի թէ՝ Գերմանիոյ Պիսմարք կայսեր ունեցած բազմազան համադրեստները մինչև 30000 լիրա կ'արժէն, թէ ունի Գերմանիոյ բոլոր զօրագունդից, ինչպէս նաև Աւստրիոյ՝ Իտալիոյ՝ Ռուսիոյ՝ Անգղիոյ ու Շըւէտի համազգեստներն, ձմռայինն գինուորութեան համազգեստներն, և թէ՝ գրեթէ ամէն օր տեսակ մը համազգեստով կը դանուի, և միայն որսի ժամանակ պարզ հանդերձներով։

= Գարձեալ՝ իբրև հետաքրքրական ինչ կը ծանուցուի թէ՝ Ամերիկայի միլիոնատէրներէն Վանտերպիլտ ամուսնութեան առթիւ, ամուսնոյն ընծայած մանկական 10000 լիրա վճարած է, և բոլոր աշխարհի մէջ չկայ այդ դուհարեղէնի նմանը։ Սակաւագիւտ ընտիր քարերով կազմուած զարդարուած է եղեր։ Ցակինթներուն ամենափոքրը՝ 800, և մեծագոյնը՝ 1500 լիրայի աժանութիւ է, և ամէն մէկը մեծ կալինի չափ են եղեր։ Կէս տարիէն չինուելի է ամբողջ գործը։

= Ամերիկայի Զիքակօ քաղաքի բժշկներէն Մօրֆի՝ որ անցեալներս հրատարակած էր թէ՝ թոքախտի դէմ իբրև դեղ գտած է իտրոժէնը, այս անգամ ալ կը ծանուցանէ թէ՝ այդ ախտին երկրորդ և երրորդ աստիճաններուն վարակելու անձնոյ վրայ փորձած և լաւ արդինք տեսած է։ Իտրոժէնը մարմնոյն տակէն կը նեղարկէ և լիարդին վէրքերը կը բուժէ եղեր։

= Զինաստանի կայսրը վէրապ պատուանշանի մեծ ժապաւէնը ընծայեր է Գերմանիոյ նախարարապետ Հօհենլօհէ իշխանին, ծննդեան 80րդ տարեդարձին առթիւ։

= Վարշաւոյ Թանգին քաղաքի մէջ մեծ հրդեհ մը պատահելով՝ 300 հոգի անպատսպար մնացեր և 7 հոգի բոցակէզ մեռեր են։

= Պերլինի մէջ բողոքականք ժողովուելով՝ որոշեր են ազակցութիւն ու քաջալերութիւն տալ Աւստրիոյ հռոմէականաց, որ՝ ինչպէս յայտնի է՝ բողոքականութեան յարելու չարժումներ կ'ընեն այս օրերս։

= Իտալիոյ Սիցիլիա դիւղի մէջ Պրոչելլի անուն փոսացան մը, ապրուստի նեղութեան պատճառաւ՝ կնոջն հետ միաբանելով ոըոշեր են մէկտեղ վերցուանել իրենց երկու զաւակներն, իբրև աւերջը բնեռներ։ Փոսը սատակ վառեր բորբոքեր, ազայքը մէջը

ՎԱՂՎԱ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ընդհանուր ժողովի հրաւէր կ՚ուղարկուի Վաղվայ Հայկական Հանրապետութեան բոլոր անդամներուն, որ տեղի պիտի ունենայ Կիրակի, 15 Յունուար 1922-ին, ժամը 2-ին կէսօրէ յետոյ, Ս. Խաչ եկեղեցւոյ սրահին մէջ, հետեւեալ օրակարգով.

1. Կանոնադրութեան վերանայում։
2. Նոր վարչութեան ընտրութիւն։
3. Տարեկան հաշիւներու քննութիւն։
4. Տարեկան ընդհանուր ժողովի մը գումարում։

Ընդհանուր ժողովի մասնակցելու համար անդամները պարտաւոր են ներկայացնել իրենց անդամագրերը։

Ընդհանուր ժողովը կը գումարուի օրինաւոր թիւով անդամներու ներկայութեամբ։ Եթէ անհրաժեշտ թիւը չգտնուի, ժողովը կը յետաձգուի մէկ շաբաթով, եւ այդ երկրորդ ժողովը կը գումարուի անկախ ներկայ անդամներու թիւէն։

Վաղվա, 1 Յունուար 1922։

Ընդհանուր Քարտուղար՝ Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ընդհանուր ժողովի հրաւէր կ՚ուղարկուի Վաղվայ Հայկական Հանրապետութեան բոլոր անդամներուն, որ տեղի պիտի ունենայ Կիրակի, 15 Յունուար 1922-ին, ժամը 2-ին կէսօրէ յետոյ, Ս. Խաչ եկեղեցւոյ սրահին մէջ, հետեւեալ օրակարգով.

1. Կանոնադրութեան վերանայում։
2. Նոր վարչութեան ընտրութիւն։
3. Տարեկան հաշիւներու քննութիւն։
4. Տարեկան ընդհանուր ժողովի մը գումարում։

Ընդհանուր ժողովը կը գումարուի օրինաւոր թիւով անդամներու ներկայութեամբ։ Եթէ անհրաժեշտ թիւը չգտնուի, ժողովը կը յետաձգուի մէկ շաբաթով, եւ այդ երկրորդ ժողովը կը գումարուի անկախ ներկայ անդամներու թիւէն։

Վաղվա, 1 Յունուար 1922։

Ընդհանուր Քարտուղար՝ Ա. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

ՎԱՂՎԱ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ